

De digitale bibliotheek in coronatijd

Lezen won tijdens de coronacrisis aan populariteit. Uit een steekproef onder Nederlandse consumenten van 18 jaar en ouder bleek dat 54% van de ondervraagden tijdens de lockdown een of meerdere leesactiviteiten ondernam. Daarmee evenaarde lezen streamingdiensten als Netflix. Zeven van de tien incidentele lezers gingen meer lezen (CPNB, 2020).

Tekst: Anne van den Dool, Marjolein Oomes en Annemiek van de Burgt (KB)

Foto's: Shutterstock

Toen bibliotheken hun fysieke aanbod veelal niet meer konden voortzetten, begonnen zij zich te richten op de uitbreiding van hun digitale mogelijkheden. Zij promootten landelijke platforms zoals de online bibliotheek, de LuisterBieb en de speciaal voor de coronacrisis opgezette ThuisBieb, waar leden en niet-leden van de bibliotheek digitaal konden lezen en luisteren. Ook werden lokaal online Taalhuizen georganiseerd. Landelijk werd de online pagina Digi-Taalhuis opgezet, met onder meer links naar video's

om Nederlands te leren, tips om thuis fit te blijven en een verwijzing naar de diensten van SeniorWeb. Het was voor lokale bibliotheken ook mogelijk deze blueprintpagina toe te voegen aan hun eigen website.

Meer digitale bezoeken en leden

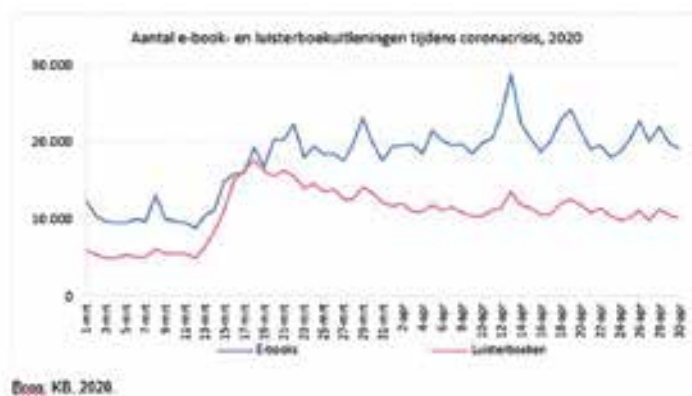
Ook het aantal bezoeken aan en lidmaatschappen van de landelijke online diensten van de bibliotheek groeide sterk. De

promotie van de uitgebreide LuisterBieb en de ThuisBieb wierp vruchten af. In de periode tussen 6 en 20 april werd de ThuisBieb-app bijna honderdduizend keer geïnstalleerd. Het aantal bezoeken aan de online bibliotheek steeg in enkele dagen van de gebruikelijke 10 duizend bezoekers per dag naar ruim 42 duizend bezoeken op 16 maart. In circa één maand tijd – tussen 15 maart en 16 april – verwelkomden bibliotheken circa 56 duizend nieuwe e-booklidmaatschappen. Waar het aantal nieuw ingeschreven leden van de LuisterBieb normaal gesproken rond de 500 per dag schommelt, steeg dat tot bijna 9000 op 17 maart. Daarna daalde het dagelijkse aantal nieuwe leden langzaam maar zeker weer tot het normale niveau (KB, 2020).

Groeiend aantal uitleningen

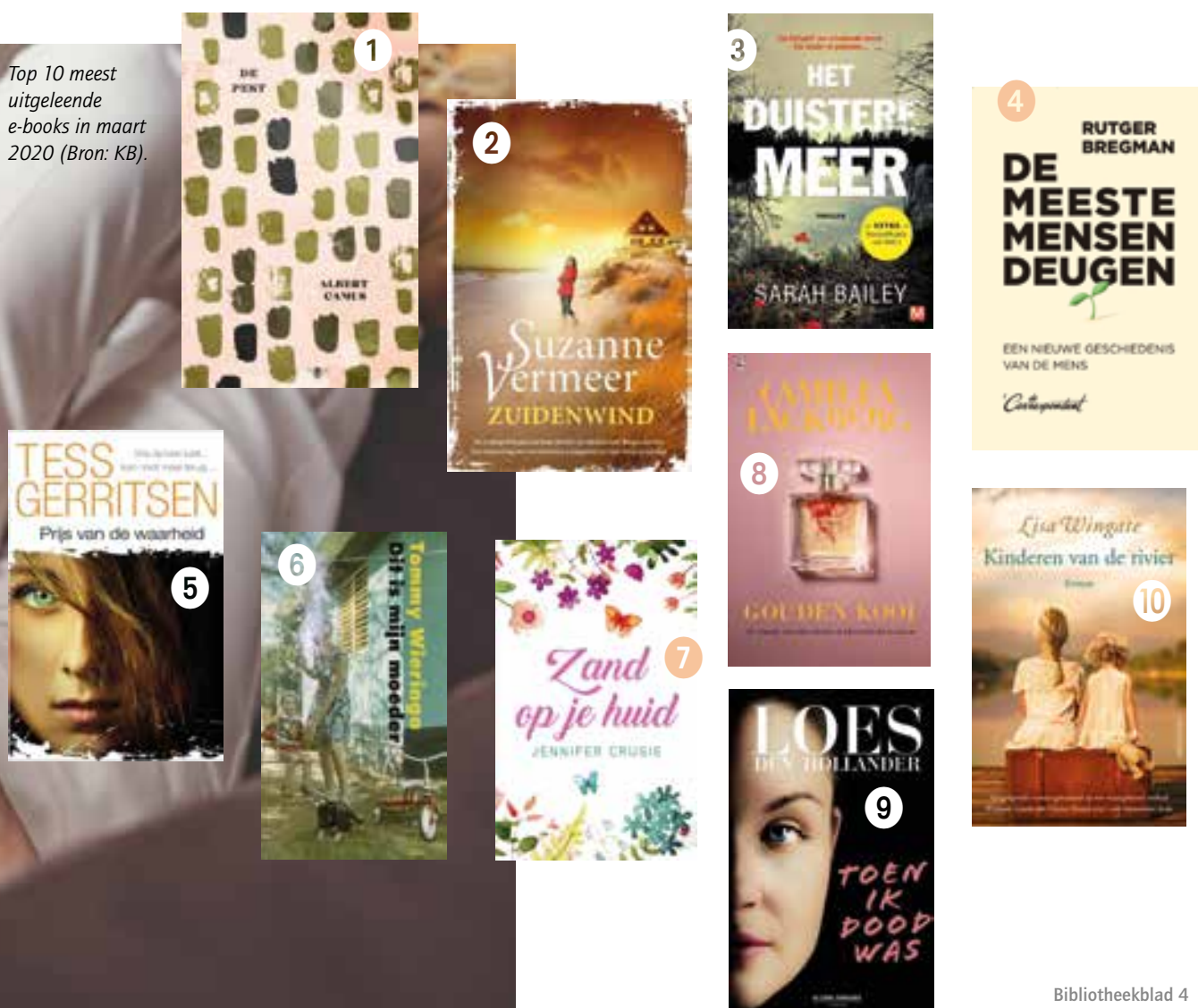
Tijdens de eerste twee weken van de ThuisBieb downloadden vrijwel alle honderdduizend gebruikers minimaal één e-book. In totaal werden in deze periode bijna 500 duizend e-books gedownload. Het aantal e-bookuitleningen via de online bibliotheek steeg van zo'n 10 duizend per dag naar meer dan 22 duizend op 22 maart. Ook steeg het dagelijkse aantal luisterboekuitleningen van de gewoonlijke 5 duizend naar zo'n 17 duizend op 17 maart (KB, 2020).

De pest populairste corona-e-book

E-booklezers bleken zich ook tijdens het lezen bezig te houden met het pandemiethema: De pest, van Albert Camus, dat voor het eerst in 1947 verscheen, was in maart 2020 het meest geleende e-book. Dit is opvallend, aangezien normaal gesproken vrijwel enkel recente boeken in de top 10 staan. De top 10 van luisterboeken met het grootste bereik kwam meer overeen met de gebruikelijke situatie: kinder- en jeugdboeken voerden daar de boventoon (KB, 2020).

Top 10 meest uitgeleende e-books in maart 2020 (Bron: KB).

Meer gebruik e-content

Ook de aanpak en het uitgebreide aanbod van andere bronnen voor e-content zorgde voor een toename in gebruik. De NBD Biblion Uittrekselbank werd in maart zo'n 10 duizend keer bezocht, twee keer zoveel als in februari van dat jaar. JuniorEinstein, dat oefeningen biedt voor basisschoolvakken, was in februari 2020 nog goed voor zo'n 2500 bezoeken, maar ontving in maart bijna 12 duizend gebruikers. Ook het aantal bezoeken aan De Voorleeshoek steeg spectaculair: van bijna duizend naar ruim 6 duizend. Aanbieder van digitale prentenboeken Bereslim ontving in maart 2020 bijna 3 duizend bezoekers, tegenover iets meer dan 300 een maand eerder (KB, 2020). Dit valt wellicht deels te verklaren door de gratis content die de laatste twee platforms in het kader van de coronacrisis tijdelijk aanboden.

Bibliotheek belangrijk als leesvoorziening

Tijdens de coronacrisis werd een peiling gehouden onder 1059 Nederlanders, zowel leden als niet-leden van de bibliotheek. Van hen vond 63% bibliotheken juist in deze crisis belangrijk als leesvoorziening; slechts 4% was het hiermee oneens. Van de ondervraagden vond 39% dat bibliotheken er tijdens de crisis in waren geslaagd relevant te blijven; 6% was het met die stelling oneens. De overige 55% had hierover geen mening. Wel vond 26% van de ondervraagden de bibliotheek zonder gebouw niet van belang – een problematisch geluid in een tijd waarin bibliotheken hun deuren gesloten moesten houden (Motivation, 2020).

Meer weten over de ontwikkelingen in de bibliotheeksector ten tijde van de coronacrisis? Lees verder op Bibliotheeksector.nl/dossiers/corona.

Voor de bronnen bij dit artikel zie www.bibliotheekblad.nl.

Op Bibliotheekinzicht.nl kunnen beleidsmakers en bibliotheekprofessionals terecht voor betrouwbare, neutrale en actuele informatie over de openbare bibliotheeksector. De KB bundelt hier kennis uit diverse onderzoeken die inzicht geven in de staat van het bibliotheekstelsel. Bibliotheekinzicht streeft ernaar een volledig en actueel beeld te schetsen van de stand van zaken op verschillende beleidsterreinen die bibliotheken aangaan. Omdat er jaarlijks veel relevante onderzoeken verschijnen, wordt Bibliotheekinzicht voortdurend geactualiseerd. Komt u zelf een nieuw of relevant onderzoek tegen dat niet mag ontbreken op Bibliotheekinzicht, laat het ons dan weten via bibliotheekinzicht@kb.nl.